

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qualiter votum de re honesta ob finem malum, vel indifferentem, validum
sit. §. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

credo tale votum nullum esse. Quia est de obiecto humana ratione incognoscibili. Quis enim cognosceret quando debitam diligentiam adhibet præcipue in peccatis, quæ ex susceptione contingunt. Quæque præveniunt plenam aduertentiam & considerationem? At votum, cum obligationem inducat, debet esse de re certa & determinata, & venienti cognoscibili. Secus verò est in proposito, quod, quia obligatorium non est, eam distinctionem non postulat.

13. E contra est votum fatendi omnia venialia. Quod quidem validum est. Quia est de materia possibili & determinata. Non enim intelligitur factum de fatendis omnibus venialibus absolute, sed de fatendis iis, quæ facta mediocri diligentia memoriæ occurrerint. Quod possibile est, cognitum facile. Sicuti præceptum Ecclesiasticum de fatendis mortalibus non obligat fateri omnia, sed ea, quæ facta diligentia competenti memoriæ occurrerint, aliàs esset præceptum impossibile. Sic Sotus 4. distinct. 18. q. 1. art. 3. ante quintam conclusionem Azor. 1. p. lib. 11. c. 23. q. 4. in fine. Sanch. lib. 4. cap. 5. n. 20. Si verò post factam confessionem aliqua obliua memoriæ occurrerint, in sequentem confessionem referenda sunt, obligatus es ea fateri statim, esto sacram Eucharistiam sit suscepturus. Quia illius susceptionem non impediunt, & votum intelligitur factum de fatendis venialibus quæ tempore confessionis memoriæ occurrerint. Sic Sanchez loco allegato.

14. Inquires; quale peccatum sit promittere Deo rem impossibilem? Respondeo, per se solum culpam venialem esse, quæ in eo consistit, vt promissionem simulæ, si impossibilitatem rei promissæ cognoscas. Non enim ex animo promittite potes, quod esse impossibile cognoscis. Si tamen rei promissæ impossibilitatem ignoras culpabiliter, & ex illa ignorantia promittis impossibile, adhuc non videtur talis promissio bona intentione facta culpam venialem excedere. Quia nec cedit in grauem Dei offensam, neque in proximorum damnationem aut scandalum. Sic expresse Suar. lib. 5. de voto c. 2. n. 3.

§. II.

Qualiter votum debeat esse de re bona & honesta.

S V M M A R I V M.

- 1. Certum est votum de re bona, & honesta debere esse.
- 2. Non potest esse de re indifferente dum indifferens est.
- 3. Debet adesse honestas voti tempore, quo votum emittit.

1. **R**egula est ab omnibus recepta, votum debere esse necessarium de re bona & honesta. Quia debet esse de re grata Deo, cui votum fit. Alias illam non acceptabit. Deo autem gratum esse non potest, quod non sit bonum, & honestum. Quia cedere non potest in eius cultum & obsequium. Ergo.

Hinc fit nullum actum indifferente dum in ea indifferencia persistit voti materia esse. Quia actus indifferens ad minus honestus non est, & consequenter incapax diuini cultus & obsequii. Sic D. Thomas ab omnibus receptus 2. 2. q. 88. art. 1. Notanter dixi si in ea indifferencia persistit. Nam si ob aliquam circumstantiam ea amittit, & honestus redditur, apta voti materia erit. Exemplo res declaratur. Non ingredi hanc domum, indifferens est ex se; at si talis ingressus sit tibi occasio peccandi bonum & honestum est non ingredi; ac proinde materia voti esse tunc potest. Item non ludere cum Petro, relicta facultate ludendi cum aliis, indifferens est, & incapax voti; at si Petrus tibi sit occasio rigandi, vel iurandi, optime potes te voto obstringere ad eius consortium vitandum. Sic Caietanus 2. 2. q. 88. art. 2. dub. 5. & in sum. verbo votum c. 2. sine. Sotus lib. 7. de iustitia q. 1. ad tertiam circa 2. conclus. Nauar. sum. c. 12. n. 28. & sequenti. Azor. lib. 11. c. 13. q. 5. Val. 2. 2. disp. 6. q. 6. punct. 2. diff. 3. Toletus lib. 4. sum. c. 17. n. 17. Sanch. lib. 4. sum. c. 7. à n. 2. & 5. Suar. tom. 2. de Relig. lib. 2. c. 4. n. 5. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 7. n. 40.

Aduertendum tamen est: vt res indifferens fiat honesta, non sufficere, vt ad honestum finem illam referas nisi ipsa illi fini consequendo apta & conueniens iudicetur. Quia tua extrinseca relatio rem non immutat. Hac enim ratione votum femine non nendi die Sabbathi in honorem Virginis relicta facultate aliis operibus seruilibus vacandi nullum est. Quia non cedit specialiter in cultum Virginis. Qui enim cultus est, quod ab hac opere abstinere, si aliis insectas? Excipe tamen nisi te hoc opus potius, quam aliud impeditur diuini vacare, & vt ad hunc effectum expeditus esses, voueres ab illo opere abstinere. Quia tunc valeret votum abstinendi ab illo opere ob illum finem. Quia illi fini bono & honesto consequendo apta & conueniens est illius operis abstinencia. Sanch. d. lib. 4. cap. 7. num. 6. Laym. l. 4. tract. 4. c. 2. num. 8. Idem est de voto non edendi capita animalium ob cultum & honorem

Ioannis Baptistæ. Idem de non edendis caribus igni assis ob honorem S. Laurentii. Non enim abstinentia hac cedit in cultum & honorem horum sanctorum facultate relicta edendi aliis cibis. Sic Nauar. c. 12. n. 37. Azor. dist. 9. 5. Sanch. d. l. 4. c. 7. n. 6. & sequent. Excipe nisi specialiter ad supra dicta edenda potius quam ad alia affectus esses, & vt te hac voluptate priuares, votum emitteres. Quia tunc illa abstinentia ad virtutem penitentia pertinet. Sanch. d. c. 7. n. 8. sine. Laym. supra. Idem est si in honorem alicuius sancti voues taurorum agitationem, aliove similes ludos publicos, non tener votum. Quia solum ex tua relatione & non ex se videtur sanctorum honori ij publici ludi conferte. Sic Sanch. d. c. 7. n. 13. Suar. lib. 2. de voto c. 4. n. 7.

E contra contingit in voto abstinendi ab hoc opere feruij die festo, vel non fornicandi cum hac femina, vel non futurandi à Petro. Quia horum abstinentia cum sit res præcepta bonum est; ac proinde capax obligationis voti; tamen si alias occasiones quæque efficaces habeas illorum præceptorum transgressiois. Quia cuiuslibet occasio peccandi præcisa est bonum, & honestum, & voti materia Suar. tom. 1. de Relig. lib. 2. c. 4. n. Sanchez cap. 7. n. 17.

3. Deinde aduerto, honestatem in obiecto promisso debere adesse tempore, quo votum emittis. Nam si illo tempore non est, votum non obligat, neque obligabit; esse successa temporis honestatem habeat. Sic Lessius lib. 2. de iustitia c. 40. n. 41. Sanch. lib. 4. c. 7. n. 19. Ratio est manifesta: quia tempore quo votum est, debet habere obiectum obligationis capax quod esse non potest sine honestate. Capacitas autem postea succedens impertinens est; cum eo tempore non emittatur votum; neque à voto antea facto fuerit spectata. Sed quid si promissus nunquam in aliquam domum ingressum ob periculum peccandi cum femina, quam ibi adesse credebas cum tamen non adire? Respondeo: si postea successa temporis ibi habitat, obligatus eris illic non ingredi. Quia illud votum à principio validum fuit, & obligatorium quia fuit votum abstinendi ab illa domo, quoties adfuerit ibi occasio peccandi. Sanch. l. 4. c. 7. n. 19.

§. III.

Qualiter votum de re honesta ob finem malum vel indifferente validum.

S V M M A R I V M.

- 1. Si finis rei promissæ malus sit, votum non tenet, secus si sit finis ipsius veniens.
- 2. Item dicendum de fine indifferente.
- 3. Quid dicendum de voto leuissimo faciente si ex bello intro inuoluitur euadens? Aliquis sentiens valere, probabilis est oppositum.
- 4. Non videtur idem dicendum de voto in gratiarum altissimi emissio pro victoria iniuste parata.
- 5. Quid de voto priori voto seu præcepto contrario.
- 6. Valet votum ob finem temporalem assequendam.
- 7. Vouere ob finem turpem, qui solus voti, & non rei promissæ finis sit, veniale contra religionem.
- 8. Si res promissa turpis mortaliter sit, vel ob finem mortaliter turpem promittatur mortale est.
- 9. Si res promissa turpis venialiter sit, vel ob finem venialiter turpem promittatur mortale est, secundum veriorum sententiam.
- 10. Secus est dicendum de promissione rei indifferente.

1. **D**uplex finis in voto spectari potest: alius, qui sit rei promissæ per votum; id est qui executione rei promissæ obtinetur intenditur; alius, qui est finis ipsius veniens, quoque ad vouendum excitat, & actu vouendi obtinetur procuratur. Si finis rei promissæ per votum malus sit, votum invalidum est. Secus si sit finis ipsius veniens. Sic Caietanus 2. 2. q. 88. art. 2. dub. 4. & 5. & in summa verbo votum c. 2. in fine. Nauar. sum. c. 12. n. 30. & sequent. Secus lib. 7. de iustitia q. 1. art. 3. dub. 1. circa quintam conclusionem Suar. tom. 2. de Religione lib. 2. de voto c. 4. n. 3. & 4. Sanch. l. 4. sum. c. 6. n. 13. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 7. n. 15. Azor. 2. p. lib. 11. c. 13. q. 5. Val. 2. 2. disp. 6. punct. 2. diff. 2. Toletus lib. 4. sum. c. 17. n. 16. & alij disp. 6. punct. 2. diff. 2. Toletus lib. 4. sum. c. 17. n. 16. & alij apud ipsos. Ratio prioris partis est; quia quando rei promissæ finis malus est, absolute malum & inhonestum est, quod promittitur. Nam sic promittens non se obligare intendit ad illam rem secundum se, sed quatenus medium est ad talem finem prauum obtinendum. At hoc modo sumptis res honesta malis redditur. Ergo votum illius validum esse non potest. Hinc est si voueas eleemosynam aut religionem aut aliud opus bonum vt medio illo obtineas victoriam iniustam, fornicationem

vanam gloria & cetera. Votum malum est. Nam esto elemosyna, & religio bona sit. At non sunt bona, sed mala quatenus sub tuam intentionem cadunt. Quia ea intendis ut medium finis pravi obtinendi. Secunda pars conclusionis: nempe validum esse votum esto finis promissionis malus sit, sic probatur: Obligatio voti sicut & Iuramenti non ex honestate ipsius actus in diuiduo desumitur (alias votum & Iuramentum inconsiderate emissum nullam induceret obligationem, quod est absurdum (sed desumitur ex honestate obiecti promissi; acceptat enim Deum promissum: Quia bonum est, & ille gratum, tamen male promittitur; ac proinde ille actus est actus religionis, & voti ex specie & obiecto, quod sufficit ad obligationem inducendam cito in diuiduo malus sit.

2. Idem quod dictum est de fine prava, dicendum est de voto ob finem indifferenter. Quia finis indifferens vanus est & consequenter opus, ob illum finem consequendum, cedere non potest in cultum & honorem Dei; ac proinde non potest esse materia voti. Sic Sanchez lib. 4. de voto cap. 7. n. 25. Suar. lib. 2. de voto cap. 4. num. 5. Paulus Layman. lib. 4. sum. tract. 4. cap. 2. n. 10.

Sunt tamen aliqua vota, de quibus non constat an finem honestum, vel turpem habeant.

3. Primum est votum elemosynae faciendae si ex bello iniusto, quod aggregari determinatus es, incolumem & saluum eundas; & idem est, si ex concubina, quam praetendit cognoscere, filius nascatur: Suppono haec non praesertim in hoc voto bona est, & finis, sub quo promittitur, etiam est bonus. Bonum namque est, & petitione dignum, incolumem & saluum euadere postea bello iniusto; & bonum est, prolem habere ex suppositione illiciti concubitus. Et licet in re hi fines supponant actus illicitos, & iniustos; at in intentione vouentis non videntur supponi, sed praescindi, & separari.

Communior sententia affirmat, votum validum. Sic alius claris Sanchez lib. 4. Decal. c. 6. n. 13. Suar. lib. 2. cap. 5. n. 14. et 16. Lessius lib. 2. cap. 40. d. 7. num. 38. Layman. lib. 4. summa tract. 4. c. 2. n. 7. Mouentur Quia res promissa in hoc voto bona est, & finis, sub quo promittitur, etiam est bonus. Bonum namque est, & petitione dignum, incolumem & saluum euadere postea bello iniusto; & bonum est, prolem habere ex suppositione illiciti concubitus. Et licet in re hi fines supponant actus illicitos, & iniustos; at in intentione vouentis non videntur supponi, sed praescindi, & separari.

Sed verius videtur tale votum nullum esse. Quia ea elemosyna oblata non intendis incolumitatem absolute obtinere, sed bello iniusto, & filium ex illicito concubitu. Ergo votum pro his impetrandis habet finem turpem. Si quidem in incolumitate operata imbibis bellum iniustum, & in filio illicitum concubitu. Et confitio, filius, quem optas impetrare, est medio illicito concubitu. Ergo intentio, obtinendi talem filium, separari non potest ab intentione illiciti concubitus. Et idem est de incolumitate orta ex bello iniusto. Nam licet iniustum bello non sit medium ad incolumitatem; est tamen medium ad illam incolumitatem quam desideras. Quia desideras incolumitatem, quae terminus fit belli iniusti. Simile quippiam de voto facto a ludente ludo illicito fit in ludo viceit, & luctum reportauerit, & a metrice fit abusu sui corporis magnam pecuniam obtinuerit. Haec omnia vota iniusta sunt, & blasphemata vixit pro impetratione turpi. Consentit Sanchez. lib. 4. sum. c. 6. n. 16. et 21.

4. Secundum est votum emissum in gratiarum actionem pro victoria iniusta iam parata, vel pro filio ex concubina procreato? Communior sententia defendit, hoc votum inuaidum esse, & blasphemum. Quia eo indicas, Deum auctorem fuisse iniustitiae, & turpitudinis. Si enim per votum excitare Deum non potes ut victoriam iniustam concedat, & filium donec ex illicito concubitu, quia horum auctor non est, quomodo poteris pro his gratias illi referre? Ergo qua ratione unum votum est iustum, etiam & aliud. Et ita aequè de utroque voto loquuntur. Sanchez lib. 4. de voto c. 6. n. 13. et 15. Lessius c. 40. d. 7. n. 37. Layman. lib. 4. sum. tract. de voto c. 7. n. 2.

Ceterum verius videtur, hoc votum per se validum esse. Sic expressè Suarez 10. 2. de Religione lib. 2. de voto. c. 5. n. 19. Ratio ea est. Quia non est censendus agere gratias pro victoria iniusta ea parte, qua iniusta fuit, & a se processit; sed pro illa victoria quatenus a Deo processit. Secundum hanc rationem bonum qui est, & honestum. Ergo in eius laudem votum offerri potest. Neque obstat ante partam iniustam victoriam te non posse votum offerre Deo pro illa obtinenda; tamen non videaris illud offerre pro ea parte, qua iniusta est, & a te processit; pro ea parte, qua a Deo processit est. Quia est longè diuersa ratio. Nam eo ipso quo offeris votum, ad impetrandum auxilium a Deo ad iniustam victoriam, intendis Deum habere cooperatorem, & adiutorem tuam iniustitiae, & iniquitatis. Quod est Deo iniuriosum. At iniustitia, & iniquitate iam facta optime potes auxilium Deo ab ea praescindere, & pro illo gratias agere & votum offerre; & a fortiori potes praescindere ab iniquitate effectum victoriae, scilicet incolumitatem, honorem recuperatum, & in gratiarum actionem horum bonorum votum Deo offerre.

5. Tertium est votum priori voto, praeepto, & promissum. Ferr. de Castro Sum. Mor. Pars. III.

fioni contrarium; an inquam tale votum materiam honestam habeat;

Breviter respondeo, ut in simili dixi de Iuramento. Ex sola contrarietate in actu vouendi non impeditur voti valorem; si alias habeat materiam aptam. Exemplo rem declaro. Promittis Deo (ne temere & inconsiderate voueas) nullum votum emissurum absque confessarij consilio; vel tibi hoc à superiore praeeptum est; & absque consilio confessarij votum emittis validum est votum; si alioquin habeat materiam proportionatam. Quia contrarietas priori voto, vel praeepto, solum efficit, ut actus vouendi malus sit, & peccatum; non tamen impedit illius obligationem, quae ex honestate materiae promissae, & acceptance Dei nascitur. Sic Syluest. verbo *votum* 2. q. 7. Azor. 1. p. lib. 11. c. 13. q. 6. Sanchez. l. 4. sum. c. 8. n. 14. Layman. l. 4. sum. tract. 4. de voto c. 2. n. 5. q. 3. Suarez. l. c. 11. num. 5. At si materia secundi voti contraria sit priori voto, nequaquam validum esse potest. Quia esset de re iniqua, vixit de voti validi violatione. Quod si dicas; secundum votum potest esse de re meliori vel aequali. Respondeo eo casu non esse contraria priori. Nam votum obligat ad rem promissam seruandam, dum meliorem & Deo gratiorem vel saltem aequalem non subrogas. At subrogata re meliori per se videtur votum prius votum cessabit, & secundum obligabit. Suarez 2. de Relig. lib. 2. de voto c. 4. n. 10. Si vero voti materia contraria sit promissioni homini facta nullum alteri debita. Suar. loco allegato n. 11. Hinc a fortiori constat, si voti materia aduersetur praeepto superioris inuaidum esse tale votum. Quia non admittit Deus voluntariam obligationem contrariam obligationi quam ipse imponit.

6. Quartum est votum ob finem temporalem consequendum; an inquam tale votum validum sit? Verbi gratia votum elemosynam, si impetres à Deo diues matrimonium, filios ex illo, officium honorificum in Republica, valeat tale votum? Ratio dubitandi est: quia votum cuius materia promissa indifferenter finem habet, nullum est, vt diximus. At horum bonorum consecutio si in ea praesertim consistit, videtur bonum indifferens. Ergo votum pro his bonis consequendis nullum est, quia eo ipso, quo per votum intendatur consecui, non solum votum, sed res per votum promissa, ad ea consequenda dirigitur. Si quidem non tam promissione, quam rei promissae executione intendis excitare Deum, ut beneficium petiitum concedat. Ergo votum ob talem finem nullum est.

Ceterum tenendum est validum esse tale votum. Quia eius finis non indifferens, sed honestissimus est. Consecutio namque horum beneficiorum imbibit illi oram diuinam donationem. Si igitur hanc habet pro fine, quid honestius? Alias nulla essent vota illorum, qui infirmitate vel alio periculo constituti pro incolumitate obtinenda vouerunt castitatem vel Religionem. Quod est contra communem sensum. Sic expressè Layman. l. 4. sum. tract. de voto c. 2. n. 10. Videtur fauere Sanchez l. 4. c. 7. n. 25. Illud tamen votum censorem finem indifferenter habere, quo voueres ieiunium vt sumptibus parceres, vel voueres elemosynam vt auaritia opinionem tolleret. Quia in hoc sine non inuoluit aliquam actionem, quae honestatem habeat. Sic Sanchez. d. c. 7. num. 25.

7. Sed inquires quale peccatum sit vouere rem turpem, vel indifferenter, vel ob talem finem vouere;

Omissis variis placitis dicendum est, Primum, si finis sit solus votus, & non materia per votum promissa, vixit peccatum, quod fuerit in desiderio illius finis, peccatum veniale tantum committi aduersus votum, & religionem. Sic Suar. tom. 2. de Relig. lib. 5. de voto c. 1. n. 8. et 9. Et quidem esse peccatum aduersus religionem constat. Quia assumere votum ob Dei offensam, quod ex genere suo ad illius cultum ordinatur abusus est religionis. Quod verò hic abusus praeter malitiam prouenientem ex fine solum sit peccatum veniale contra religionem inde probatur. Quia haec malitia in eo sita est, vt modum debitum vouendi inficiat, & cum haec infectio ex fine extrinseco proueniat, neque in voti materia redundet; illius obliuationem minuat, efficitur per se in materia religionis culpam venialem non excedere.

8. Secundum dicendum est; si res promissa turpis mortaliter sit, vel ob finem mortaliter turpem promittatur, quod idem est, omnes sentiunt peccatum esse mortale aduersus religionem, praeter malitiam pravi desiderij. Nam vel sic promittens rem promissam offert Deo vt illi gratam vel vt ingratus? Si vt gratam, quae maior iniuria, & blasphemia excogitari potest, quam factio ipso testari rem turpem & inhonestam summa bonitati placere? Si autem illam offerat vt ingratus, non offert, sed minatur; minati autem Deo grave malum, graue peccatum.

Quod verum esse credo, esto solum verbo tenus absque animo implendi vel promittendi promissionem facere. Nam illa exterior promissio, seu potius comminatio blasphemica est, & Deo graue iniuriosa. Verba enim blasphemica non petunt voluntatem inferendi Deo malum, sufficit, si ex se hanc voluntatem indicent, & vt sic profertantur. Suar. tom. 2. de Relig. lib. 5. de voto c. 2. n. 7.

9. Tertio dicendum est; peccatum mortale esse, si res promissa turpis venialiter sit, vel ob finem turpiter venialem promittatur; esto plures Doctores sentiant, solum esse culpam venialem. Sic Lessius *lib. 2. cap. 40. dub. 7. num. 39.* Suar. tom. 2. de Relig. l. 3. de voto c. 2. à num. 9. Ratio est eadem ac in præcedenti conclusione. Nam quæcumque res turpis quantumvis minima oblata Deo tanquam cedeps in eius cultum grauissimè eius summam bonitatem offendit. Si autem tanquam illi malum, & ingratum offeratur, vel potius commineatur, blasphemiam continet, attribuendo Deo, quod illi conuenire non potest.

Aduertendum tamen est frequenter has promissiones ini-
quas, etsi sub nomine voti fiant, non esse promissiones, nec comminationes Deo factas, sed esse Iuramenta, quibus in malo proposito te firmare intendis. Vt si dicas voueo Deo, me vindicaturum; præstat enim hunc sensum, iuro Deo me vindicaturum; & tunc est graue vel veniale peccatum pro grauitate, vel leuitate materiae, vt sup. tractat. diximus. Sic Lessius & Suarez *locis citatis.* Layman. *lib. 4. tract. 4. de voto c. 2. n. 6.*

10. Quarto dicendum videtur, profectionem rei indifferentis vel ob finem indifferentem solum esse culpam venialem. Quia licet ex vi, & modo promissionis res indifferentis vt grata Deo offeratur; cum tamen grata non sit, quia tamen postiuè ingrata non est, nec contumeliosa, non videtur culpam excedere venialem. Suar. tom. 2. de Relig. *lib. 5. c. 2. n. 14.*

Quinto dicendum est; executionem supradictorum votorum eandem malitiam continere, ac continet illorum omis-
sio. Nam executio est obligatione voti, est voti facti appro-
batio. Sic relati Doctores.

§. IV.

An votum possit esse de rebus præceptis.

S V M M A R I V M.

- 1 Propontur dubitandi ratio.
- 2 Catholica veritas est, esse posse de rebus præceptis.
- 3 Satisfit rationi dubitandi.

1. **R**atio dubitandi ea est: quia votum assumis ad firmam-
dam tuam voluntatem, illamque obligandam execu-
tioni operis promissi. Sed comparatione operis præcepti
est firmata tua voluntas, & obligata executioni talis operis
superioris præcepto, & voluntate. Ergo opus præceptum
non potest esse voti materia. Quod si dicas nullum esse in-
conueniens voluntatem tuam præcepto superioris firmatam,
& obligatam firmari, & obligari alio titulo. Nempe pro-
missione tua, obstat; quia hæc obligatio indicat priorem obli-
gationem præcepti diminutam esse. Et præterea nulla obli-
gatio nasci potest, nisi à lege, vel præcepto; & consequen-
ter à superiori voluntate. Ergo obligatio, quæ ex voto nasci-
tur, ex præcepto seu lege naturali nascitur. Ergo votum
non superaddit obligationem præcepto. Ergo non potest
esse votum de opere præcepto. Alias præcepto obligationem
adderet.

2. Cæterum Catholica veritas est, votum propriissimè
esse posse de operibus præceptis. Sic D. Thom. quem ferè
omnes sequuntur 2. 2. 6. 88. artic. 2. Et ibi Caietanus *dub. 1.*
Valent. *dist. 6. qu. 6. punct. 2. ad finem.* Nauarrus *cap. 12. n. 25.*
Azor. 1. p. lib. 11. cap. 13. g. 1. Sanchez *lib. 4. sum. cap. 5. num. 6.*
Suar. tom. 2. de Religione lib. 2. de voto cap. 6. à n. 4. Lessius
lib. 2. cap. 40. dub. 7. n. 47. & sequentib. Layman. *lib. 4. sum.*
tract. de voto cap. 2. n. 9. & alij apud ipsos. Ratio est manife-
sta; quia opera præcepta sunt honesta, vt Deo ita grata vt op-
posita grata non sint. Ergo sunt apta vt Deo in cultum eius
offerantur. Hæc enim oblatio libera, & spontanea non impe-
ditur ex præcepto. Quia præceptum non cogit ad obligatio-
nem; neque voluntatem necessitat, sed liberam relinquit ab-
solutè, vt opus præceptum exequatur.

3. Neque obstat ratio dubitandi, cui bene ibi satisfactum
est. Et ad impugnationem nego, ex superaddita obligatione
voti indicari obligationem præcepti diminutam esse in suo
genere; est enim in suo genere plena, & perfecta; neque ali-
quid addi potest. Sed solum indicatur non comprehendere
omnem obligationem; quæ actui plures obligationes adesse pos-
sunt; potes enim Iuramento obstringi ad seruandam ieu-
nium ex præcepto temperantiæ debitum, & ad seruandam fi-
dem diuinam ex præcepto fidei debitam, & ad seruandam
promissionem homini factam ex iustitia, vel fidelitate huma-
na debitam, & in professione religionis, Religioni obligantur
ad seruandam castitatem, alioquin debitam ex præcepto na-
turali. Non igitur vna obligatio alteram impedit; sed potius
virtutem promouet & voluntatem in bono firmiorem

reddit, vtopotè pluribus vinculis obstrictam. Ad secundam
impugnationem concedo obligationem voti formaliter, & im-
mediatè oriiri ex præcepto naturali, quo obligari fidelem esse
in iis, quæ Deo promiseris. At quia hæc obligatio in libe-
ra promissione fundatur non impedit obligationem præcepti
absolutè impositi. Nam præceptum absolutum non obligat
ad operis præcepti executionem titulo fidelitatis, sicuti obli-
gat votum; & quæ de causa obligatio, quæ ex voto nascitur,
cuiuslibet præcepto absolutè sumpto aduenire potest.

§. V.

Qualiter votum debeat esse de meliori bono.

S V M M A R I V M.

- 1 Votum debet esse de re meliori.
- 2 Vota consilij Euangelicis opposita nulla sunt.
- 3 Qualiter votum non vouendi validum esse possit.
- 4 Per se est validum votum non petendi dispensationem.
- 5 Ex voto non petendi dispensationem non manet obligatio
commutationem vel irrationem non petere; esse pro-
babiliter alij oppositum sentiant.
- 6 Quid de voto non ascendendi ad Episcopatum? Propontur
non valere tale votum.
- 7 Validum est tale votum stricta via procedas.
- 8 Fit satis dubitandi ratio.
- 9 Idem est dicendum de voto cuiuslibet prelatura, siue sa-
cularis siue regularis.
- 10 Votum abstinendi à cibis delicatis, à recreatione bonis
regulariter valere.
- 11 Valet votum inforuendi perpetuo in Xenodochio.
- 12 Votum de matrimonio contrahendo absolutè est invalidum.
- 13 Idem est, si fiat animo non consummandi sed religionem
assumendi.
- 14 Si ad sedandas tentationes & vitandas frequentes lapsus
fiat, plures censent valere, alij negant, quod est pro-
babiliter absolutè loquendo.
- 15 Si animo ducendi socrinam pauperem fiat nullum est; se-
cus si fiat sub conditione, & quando fieri censendum
est.
- 16 Quid de hoc voto? Promitto non recitaturum nisi flexis
genibus, non ingressurum religionem, nisi hanc, non dare
elemosinam nisi huic pauperi? Affirmat Sanchez va-
lere, probabiliter oppositum.
- 17 Si negatio excludit materiam voto ineptam validum est.

1. **C**ommunis est dñm sententia cum D. Thoma 1. 2.
quæst. 88. art. 2. Ad votum non sufficere rem promi-
sam esse bonam, & honestam; sed debere esse meliorem, quam
sua contradictoria. Ne obligatus sis ad omittendum id, quod
melius & perfectius est, & Deo gratius. Quod nec diuino
obsequio, nec nostræ perfectioni consonum est. Neque ob-
stat; rem honestam, & maius bonum ex se impediens gra-
tam esse Deo, & iuxta eius voluntatem mandati executioni
posse vt inde inferas votum valere. Quia aliud est te rem
honestam maius bonum impediens exequi libere, aliud
exequi ex obligatione; quando ergo talem rem honestam ex
obligatione exqueris; eo ipso obligaris perfectiorem & Deo
gratiorem omittere, quod non contingit, quando abique
obligatione exqueris.

2. Ex quo fit; omnia vota consilij Euangelicis opposita
nulla esse, qualia sunt vota non suscipiendi orationes, non in-
grediendi religionem, non mutandi, non fidelitatis, non
erogandi elemosinam, & similia. Tum quia hæc negotiationes
per se nullam habent honestatem. Tum quia ex se impediunt
maioris boni executionem. Cum consilia semper sint de melio-
ri bono. In his omnibus Doctores conueniunt, quos superuacua-
neum censo referre.

3. Sunt tamen aliqua vota de quibus dubium est an melio-
ri bono opponantur.

Primo dubitatur de voto non vouendi; Et quidem si sit
absolutè sumatur, meliori bono opponitur ac proinde nul-
lum est; opponitur namque contradictoriè votum emi-
ssioni; ad quam Deus consilij & inclinat. At si votum fieret
sub aliqua circumstantia excludente reuerentiam, & impru-
dentiam in vouendo valeret vique votum vt si votum emi-
tentes non vouendi absque consilio confessoris; vel nisi ver-
bo, aut præcepto, aut coram aliquibus personis. Quia con-
ditiones hæc non impediunt votum; sed votum emissioni
conditionem conuenientem apponunt, ad eorum emissionem
tem vitandam. Sic Azor. 1. p. lib. 11. cap. 13. quæst. 6. Sanchez
pluribus